

ASBESTSTUDIEMIDDAG

Wij heten u van harte welkom

WHEN YOU NEED TO BE SURE

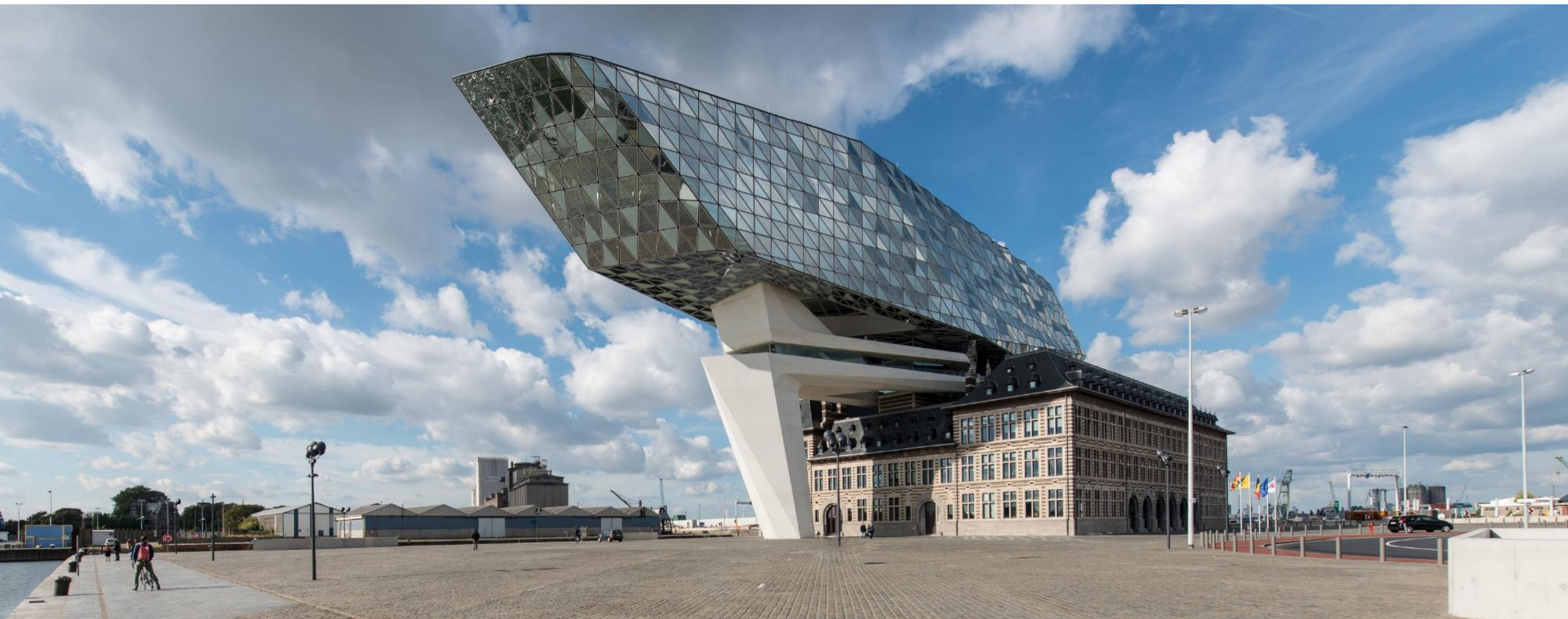
VAN HARTE WELKOM

Udo Waltman
Dagvoorzitter

SGS

VAN HARTE WELKOM

PROGRAMMA VOOR DE PAUZE

- **Asbest en wetgeving**
Cathy de Witte – Manager Environmental Field Operations SGS
- **Asbestveilig Vlaanderen 2040**
Sven de Mulder – Projectmanager Asbest(afbouw)beleid OVAM
- **Blik op het werkveld vanuit Asbestverwijderende bedrijven**
Maarten Vanbuel – Voorzitter VAB-ABD
- **Een asbestcalamiteit**
Kolonel Thierry Van Goethem – Brandweerzone Waasland
- **Pauze en netwerken**

ASBEST EN WETGEVING

Cathy de Witte

Manager
Environmental Field
Operations SGS

C. De Witte
Manager Environmental Field Operations
SGS Belgium NV
Tel +32 3 575 61 10
Mail : cathy.dewitte@sgs.com

WAT IS ASBEST?

■ Kristalvormig mineraal met vezelstructuur

⇒ Grieks “Asbestos” = onvergankelijk

■ Eigenschappen:

- sterk en flexibel
- slijtvast
- hittebestendig
- isolerend
- bestand tegen zuren en basen
- onbrandbaar

ASBEST IS EEN VERZAMELNAAM

■ Veel voorkomende asbestsoorten zijn:

- Chrysotiel of witte asbest
- Amosiet of bruine asbest
- Crocidoliet of blauwe asbest

■ Minder voorkomende asbestsoorten zijn:

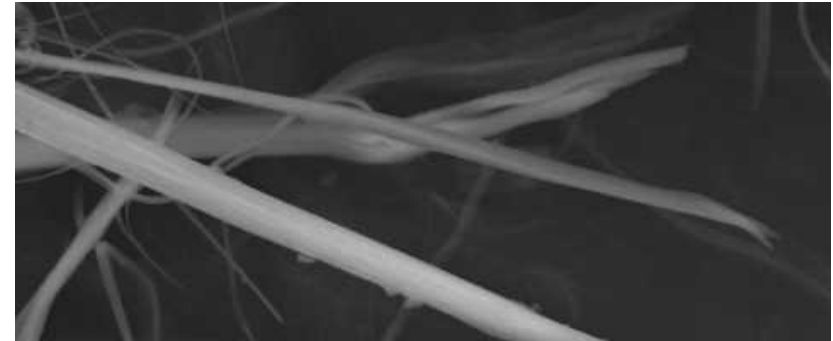
- Anthofylliet of gele asbest
- Actinoliet of groene asbest
- Tremoliet of grijze asbest

TWEE GROEPEN ASBEST

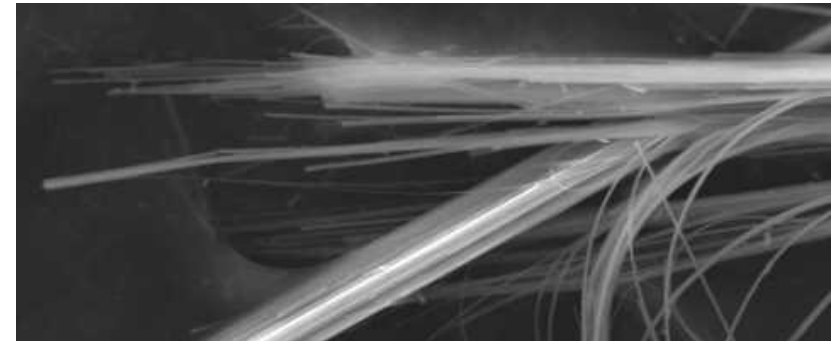
■ Serpentijn:

- Chrysotiel of witte asbest
- Gekrulde vezel
- Spleijt eerder in dwarsrichting

■ Amfibool:

- Amosiet, crocidoliet, tremoliet, anthofylliet, actinoliet
- Naaldvormige vezel
- Spleijt eerder in langsrichting

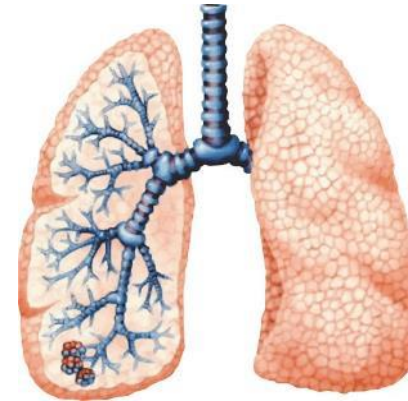
KORTE GESCHIEDENIS

- 4500 geleden
- 1900: scheeps- en textielindustrie
- Explosieve groei na WOII
- KB van 1998: beperking van asbestgebruik (Be)
- KB van 2001: verbod van asbestgebruik (Be)
- 2005: verbod in Europa
- 2006: KB ter bescherming van werknemers

GEZONDHEIDSRISICO'S

- Splitsing in kleine vezels $\Rightarrow$ inademing

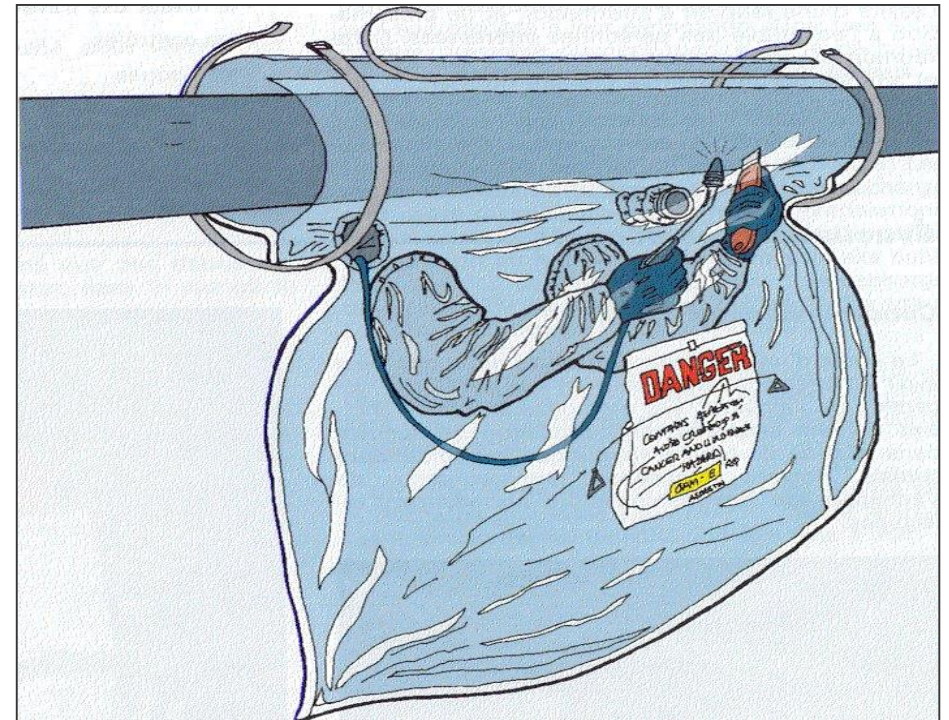

→ Streven naar « zero risk » door preventie, collectieve en individuele bescherming.

- K.B. 16/03/2006
 - Definities
 - Asbestinventaris en beheersprogramma
 - Metingen
 - Melding
 - Preventiemaatregelen bij sloop- en verwijderingswerken

- K.B. 16/03/2006
 - Verwijderingstechnieken
 - Eenvoudige handelingen
 - Couveuse zak methode

- K.B. 16/03/2006
 - Verwijderingstechnieken
 - Hermetisch afgesloten zone

VERWIJDEREN VAN ASBESTHOUDEND MATERIAAL

- Asbestcement in relatief goede staat
(bevochtigen, geen stofzuiger, afzonderlijk opslaan)
- Ongebonden asbest / sterk verweerde asbestcement / moeilijk te verwijderen asbest ⇒ erkende asbestverwijderaar
- Hergebruik?

VEZELCONCENTRATIEMETINGEN

- Door een erkend laboratorium
 - i.h.k.v. asbestwerkzaamheden
 - i.h.k.v. blootstelling aan chemische agentia
- Bemonstering dmv een filter
- Analyse dmv lichtmicroscopie

VEZELCONCENTRATIEMETINGEN

- Grenswaarden
 - 0,01 vezels/ml bij asbestwerkzaamheden
 - 0,1 vezels/ml i.k.v. blootstelling aan chemische agentia (KB 11/03/2002)

- Bijkomende analyse dmv electronenmicroscopie

ASBESTIDENTIFICATIE

- Door erkend labo
- D.m.v. polarisatiemicroscopie
 - Positief/negatief
 - Soort
 - Kwantificatie
- Materiaalstalen & kleefstalen

ASBESTINVENTARIS

- Grondige en systematische inspectie
- Opvolging of sloop
- Wie mag dit uitvoeren?
- Toegankelijke locaties
- Twijfel $\Rightarrow$ staalname

BEOORDELINGSCRITERIA

- Soort asbest
- Structuur: hechtgebonden?
- Toestand van het oppervlak
- Oorzaak van beschadiging
- Bereikbaarheid
- Graad van activiteit
- Frequentie onderhoud
- Advies

ADVIES

- Opvolging (evaluatie / herevaluatie)
- Herstelling
- Inkapseling
- Verwijdering

- Vervangende producten :
 - Keramische vezels
 - Glaswol
 - Rockwol
 - ...

WAARMEE KAN SGS U HELPEN

- Vezelconcentratiemetingen
- Asbestidentificaties
 - Materialen
 - Grond en puin
 - Water
- Asbestinventarisatie
 - i.h.k.v. bescherming van werknemers
 - Destructief
 - BIM
- Calamiteiten (brand,)

ASBESTSTUDIEMIDDAG

ASBESTVEILIG VLAANDEREN 2040

Sven de Mulder

Projectmanager
Asbest(afbouw)beleid
OVAM

1. Asbest in Vlaamse milieuwetgeving

- ▶ geldt voor iedereen
 - particulier, werknemer, zelfstandigen, werkgever, ...
- ▶ belangrijkste regelgevingen:
 - Bodemdecreet – Vlarebo
 - × beheer asbesthoudende grond
 - × vuistregel indien < 25 vol% bodemvreemde stenen
 - × meer bodemvreemde stenen, ... dan
 - Materialendecreet – Vlarema
 - × omgang asbesthoudende materialen en afvalstoffen
 - × IN VOORBEREIDING: asbestafbouwbeleid
 - Vlare II
 - × emissie vermijden naar mens en milieu (ingedeelde en niet-ingedeelde inrichtingen)

2. Asbest in de bodem

- ▶ vaststelling bij bodemonderzoek
 - saneringsnoodzaak enkel obv risico-evaluatie (geen bodemsaneringsnorm)
- ▶ aantreffen bij grondverzet
 - uitgraven = altijd te reinigen tot $\leq 100 \text{ mg/kg.ds}$ (nulnorm = Checht + 10x Cniet-hecht)
- ▶ aanpak na calamiteit
 - asbestbrand, stormschade, ontmossen hoge druk, Eurogrit
 - als afvalverwijdering, geen bodemprocedures (geen schadegevallen, BBO, ...)
- ▶ in de pijplijn 2018:
 - norm 100 mg/kg.ds in Vlarebo,
 - stappenplan asbest voor technisch verslag en OBO-BBO

3. Asbest in materialen, afvalstoffen

- ▶ vaststelling in gebouwtoepassingen, infrastructuur of verhardingslagen, ...
 - milieuregelgeving:
 - × heden geen verwijderingsplicht tenzij acuut risico voor mens & milieu
 - × afbraak of uitgraving = trigger selectieve inzameling- en verwerkingsplicht als asbesthoudende afvalstof (hergebruik verboden)
 - werkgeversverplichting: maatregelen treffen indien aanwezigheid risico vormt op vrijstellen asbestvezels
 - × beoordeling toestand NIET obv luchtmetingen Codex welzijn (norm NBN T96-102): enkel geschikt voor monitoring grens- en interventiewaarden bij verwijderingswerken
 - × beoordeling staat WEL: obv visuele inspectie matrix, kleefmonster (maat gebondenheid)

4. Asbestinventaris

- ▶ heden enkel verplicht als werkgever-werknemer context
 - voor eigen gebouwen, dus overheden – bedrijven
 - × circa 15% Vlaamse gebouwen met risicobouwjaar < 2001
 - voor alle externe (werf)opdrachten bij derden (OOK bij particulieren!)
 - geen uitsluiting indien bouwjaar > verbod productie (2001)
 - niet-destructieve asbestinventaris: normaal gebouwgebruik
 - destructieve: voorafgaand aan werken, afbraak-sloop
- ▶ onderdeel verplichting sloopopvolgingsplan
 - bij aanvraag omgevingsvergunning sloop (vroeger sloopinventaris)
 - niet-residentieel vanaf 1000 m³, residentieel vanaf 5000 m³
 - vrijwillig: sloopopvolging via sloopbeheersorganisatie tot sloopattest (incentive verwerking slooppuin als laag-milieurisico)

5. Asbestdaken (-gevels)

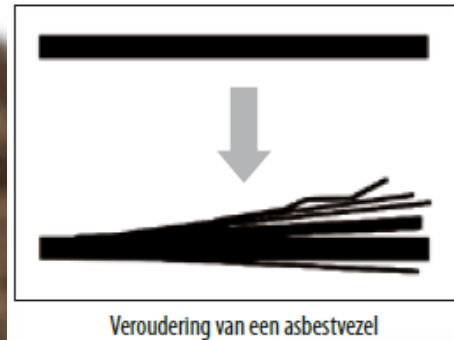
- ▶ bij plaatsing = hechtgebonden asbestcement
- ▶ na 20 jaar levensduur = semi-hechtgebonden
 - cementmatrix verweerd en degradeert

5. Asbestdaken (-gevels)

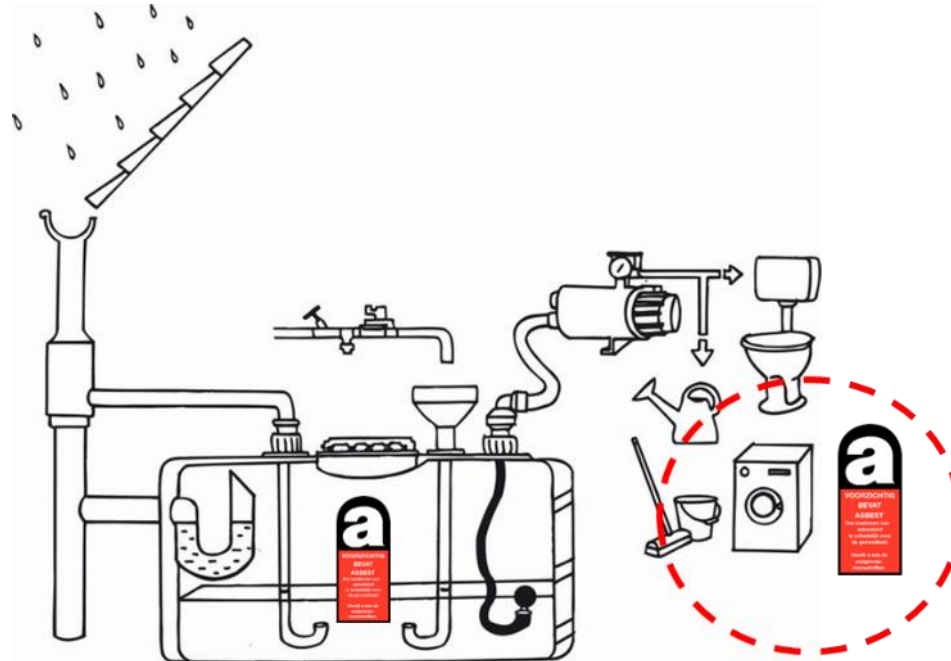
- ▶ asbestvezelbundels bloot – vrijstelling asbestvezels
→ Vlaanderen: circa 250 ton/jaar

5. Asbestdaken (-gevels)

- ▶ asbestvezelbundels bloot – vrijstelling asbestvezels
→ Vlaanderen: circa 250 ton/jaar

5. Asbestdaken (-gevels)

► gevolgen verwerking

→ milieuverontreiniging: lucht, bodem, rioleringsstelsel, regenwaterstelsel,

- × afdruipzones opgenomen in bodemonderzoek of technisch verslag
- × geen grondstofverklaring/hergebruik voor sediment (zand, slib)
- × asbestbesmet regenwater = verontreinigd bedrijfsafvalwater ?

→ vrij asbeststof in onderliggende (werk)omgeving

- × kleef/veegmonsters stof om te bewijzen, niet obv luchtmetingen Codex (norm NBN T96-102)

► brand

- milieusanering eigen terrein en omgeving:
- tienduizenden tot miljoenen euro's
- meestal géén dekking in verzekeringspolis!

5. Asbestdaken (-gevels)

- ▶ brand
 - milieusanering eigen terrein en omgeving
 - tienduizenden tot miljoenen euro's
 - meestal géén dekking in verzekeringspolis!
- ▶ plaatsing zonnepanelen & overzetdaken verboden

6. Asbestafbouwbeleid: situering

- ▶ nota VR 2014: asbestafbouwbeleid 2040
- ▶ OVAM doorstartfase 2015-2018:
 - proefprojecten
 - studies
 - afstemming & overleg sector, overheden, stakeholders
- ▶ 2018 nota aan de Vlaamse regering:
 - Actieplan asbestafbouw naar een asbestveilig Vlaanderen 2040
 - ontwerpregelgeving Materialendecreet

6. Asbestafbouwbeleid: aanleiding - noodzaak

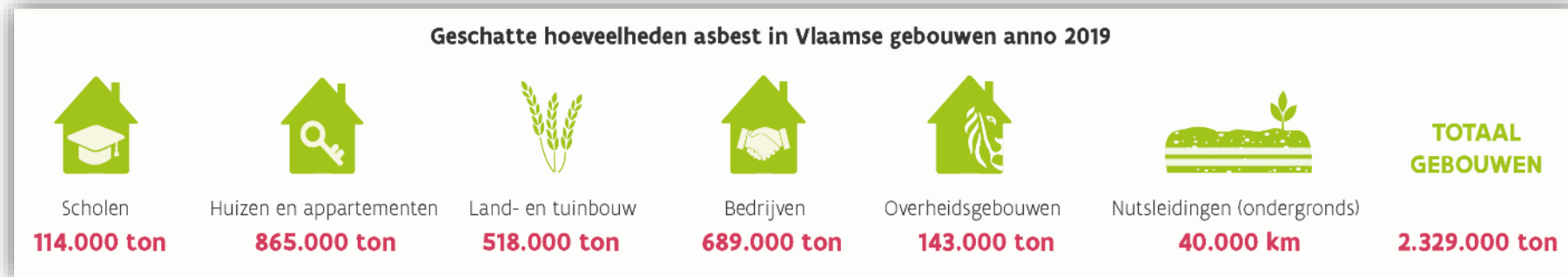

- ▶ verschuiving milieu- en gezondheidsproblemen van productie- naar gebruiksfase
- ▶ tweede blootstellingsgolf treft iedere burger
- ▶ vrijstelling asbestvezels door verwerking en veroudering
 - blootstellingsrisico's door louter aanwezigheid
 - meer dan 3500 verschillende toepassingsvormen
- ▶ verwijdering wordt steeds duurder
 - meer veiligheidsmaatregelen
 - verschuiving naar situaties enkel erkende asbestverwijderaars
 - evolutie naar strengere grenswaarden luchtemissie arbeid

6. Asbestafbouwbeleid: aanleiding - noodzaak

- kans op voorkomen in gebouw < 2001?
 - scholen: > 98%
 - woningen sociale huisvesting: > 98%
 - woningen, appartementen, landbouw, lokale besturen, ...:
70% tot > 90%

6. Asbestafbouwbeleid: doel

- ▶ wegnemen schadelijke invloed mens en milieu
- ▶ risicogebaseerd, economisch batig en proportioneel scenario (o.b.v. MKBA)
- ▶ geïntegreerde beleidsaanpak energierenovatie (2050)
- ▶ 3 pijlers:
 1. regelgeving
 2. ondersteunend beleid
 - × OVAM
 - × transversaal
 3. handhaving

6. Asbestafbouwbeleid: pistes regelgeving

► INVENTARISATIEPLICHT

- enkel risicobouwjaar < 2001
- bij verkoop vanaf 2021 (streefdatum in werking)
- generiek tegen uiterlijk 2032 (2036)
- registratie in centrale databank asbestinventarisatie OVAM
 - × asbestgegevens per locatie
 - × ontsluiting naar woningpas, omgevingsdiensten, hulpdiensten
- gecertificeerde asbestdeskundigen
 - × werkgevers: interne milieucoördinator of preventieadviseur

6. Asbestafbouwbeleid: pistes regelgeving

- ▶ VERWIJDERINGSPLICHT
 - bij werken indien eenvoudig bereikbaar
 - 2034: asbestcement daken- en gevels, kanalen
 - × afwijkmogelijkheid tot 2036-2040
 - 2040: indien géén laag risico en eenvoudig bereikbaar
 - doe-het-zelf mag
- ▶ BEHEERSPLICHT
 - resterende asbesthoudende materialen
 - doel = risico op vrijstelling asbestvezels vermijden

6. Asbestafbouwbeleid: ondersteuning

► OVAM:

→ subsidies aan lokale besturen, intergemeentelijk organisatie → burgers

→ subsidiabele asbestafbouwprojecten:

- × samenkoopformules asbestanalyses, en –inventarisatie
- × bronophalingsformules voor inzameling asbestcement
- × samenkoopformules asbest dak- en gevelrenovaties
- × samenkoopformules voor de verwijdering van niet-hechtgebonden asbesttoepassingen in woningen en appartementen

→ sectorprotocollen: scholen, zorginstellingen, soc. huisvesting

► transversaal:

→ integratie in instrumenten ondersteuning energierenovatie en gebouwinvesteringen

Bedankt

- ▶ www.asbestinfo.be
- ▶ asbest@ovam.be
- ▶ 015 284 284
- ▶ sven.de.mulder@ovam.be

ASBESTSTUDIEMIDDAG

BLIK OP HET WERKVELD VANUIT ASBESTVERWIJDERENDE BEDRIJVEN

Maarten Vanbuel

Voorzitter VAB-ABD

Het werkveld voor de vereniging van erkende **a**sbestverwijderende bedrijven in België.

a

**VOORZICHTIG
BEVAT
ASBEST**

Het inademen van
asbeststof
is schadelijk voor
de gezondheid

Houdt u aan de
veiligheids-
voorschriften

a

**ATTENTION
CONTIENT DE
L'AMIANTE**

Respirer la
poussière d'amiante
est dangereux
pour la santé

Suivre les consignes
de sécurité

PROGRAMMA

- 1) Diverse toepassingen en producten met **a**sbest
- 2) WETGEVING en haar gebreken
- 3) Mogelijkheden voor verwijdering van asbest.
- 4) Controle bij verwijdering

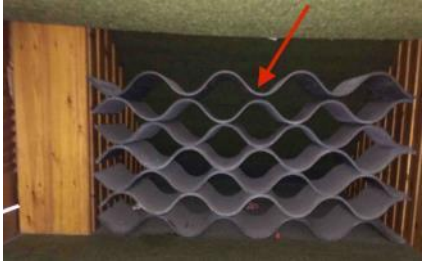

1. TOEPASSINGEN in en om gebouwen

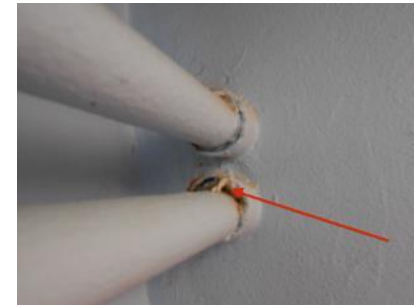
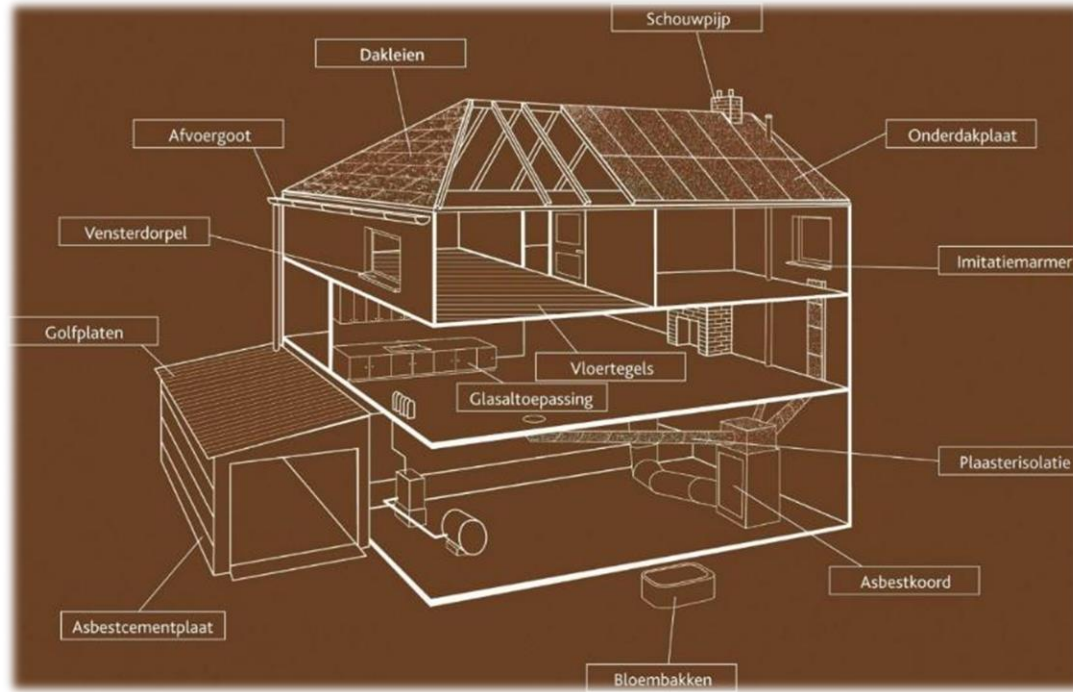
- **A**sbestcement producten
- Isolatiematerialen
- Plaatmaterialen
- Spuit**a**sbest
- Dichtingen/pakkingen
- **A**sbesttextiel
- **A**sbesthoudende lijmen
- Frictiematerialen, muurpleister, verf,...
- Andere **A**sbesthoudende toepassingen

Diverse (3800 gekende) toepassingen in en om gebouwen

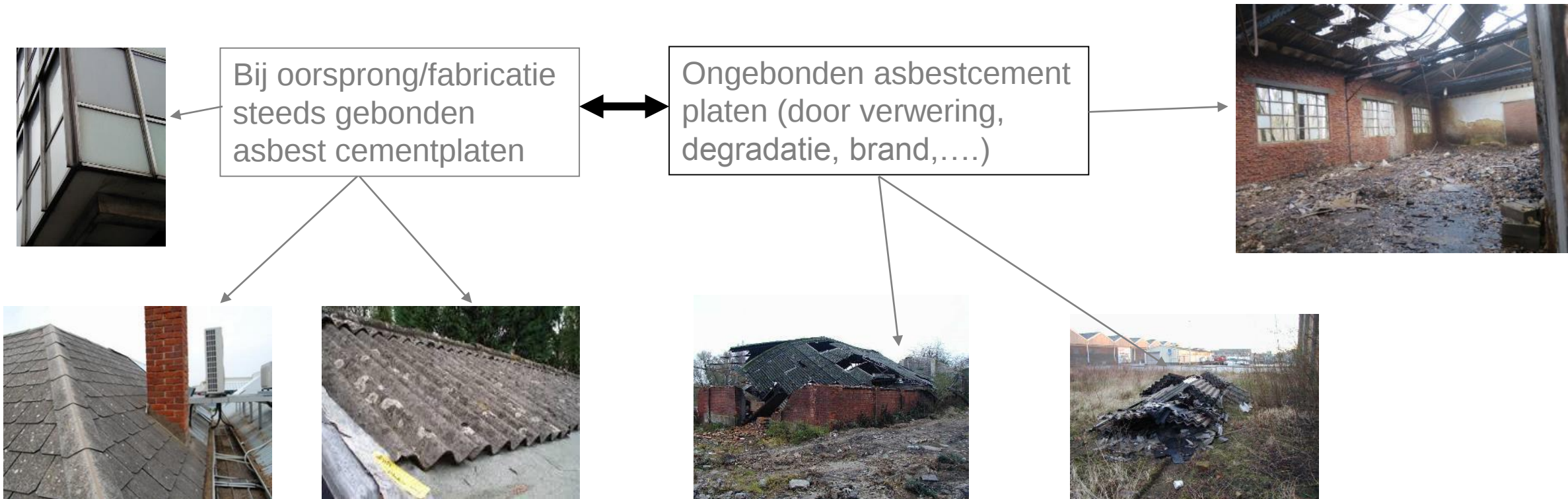

**VaB
B
D**

1.1 Z  r gekende (gebonden) asbestcement houdende producten.

Samenstelling meestal **A**sbest (chrysotiel tot max. 15%), vastgelegd in cementmatrix met gemiddelde densiteit > 1400kg/m³

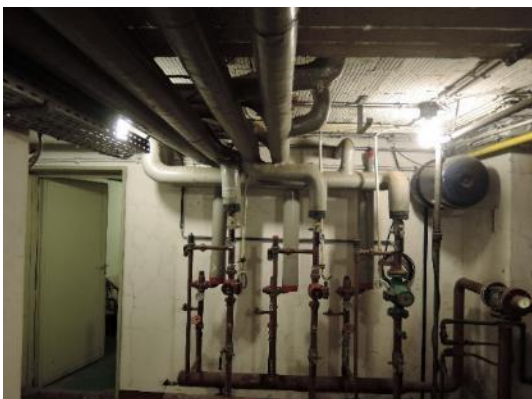

1.2 Zéér gekende Isolatiematerialen

- Isolatiemateriaal voor warme en koude leidingen en apparaten zowel in gebouwen als industrieel
- Soms met prima uitzicht, doch meestal lage densiteit en dus als ongebonden te beschouwen
- Samenstelling : **A**sbest (tot 80% chrysotiel of amosiet) + toeslagstof (vb. calcium) + bindmiddel

Leidingen en collectoren in kelders,
helaas niet altijd in goede staat, soms
complex en moeilijk bereikbaar.
Dikwijls ook met zeer veel
nevencontaminatie door beschadiging
of veroudering.

1.3 Asbesthoudende isolatie- en plaatmaterialen

- geperste platen die niet met cement gebonden zijn.

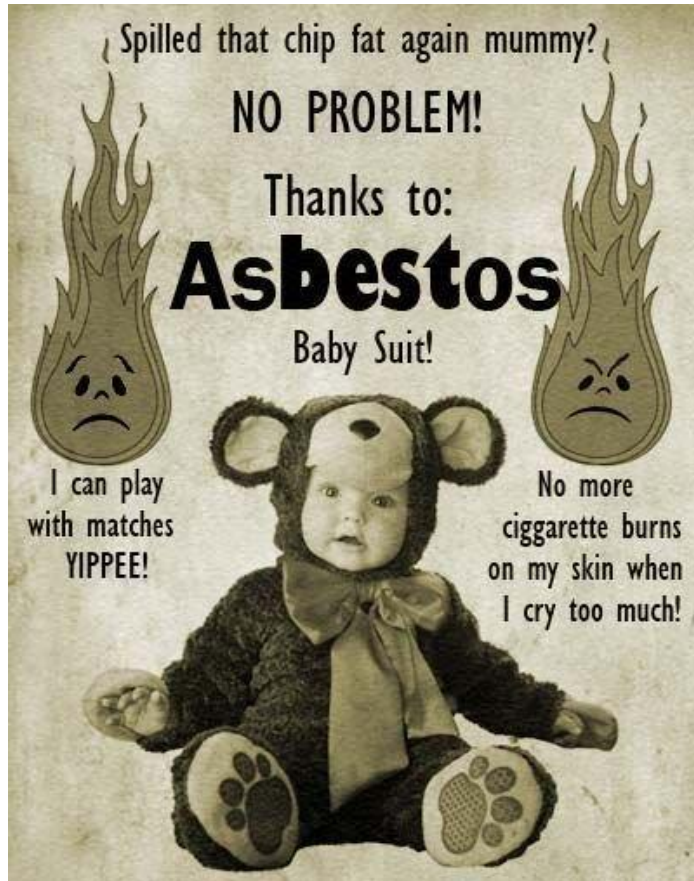
- gespoten **A**sbest (z  r gevaarlijke variant)

- koorden, dichtingen, tegels,....

Andere toepassingen...

2. WETGEVING

Valt onder wet op het welzijn, dus alle risico's inventariseren

- KB 28.08.86 : eerste wetgeving aangaande verwijdering asbest
- KB 22.12.93 : inventarisplicht vanaf 1/1/95
- KB 3.2.98 : volledig verbod op verkoop en productie van asbesthoudende materialen
- **KB 16.3.2006 : omzetting ARAB naar CODEX met integratie Europese richtlijn**
- KB 22.3.2007 : erkenningvoorwaarden asbestverwijderende bedrijven
- KB 22.6.2007 : aanpassing KB 22.06.07
- Controle : vroeger Medische Inspectie (Antwerpen, Gent, Brussel, Luik en Charleroi) maar nu Technische Inspectie (FOD WASO)

- Meldingsplicht asbest verwijderingwerken :
ALTIJD : 15 dagen voor aanvang werken
- Erkenningen :
 - asbestverwijderaars (zie lijst FOD-WASO of website VAB-ADB)
 - laboratoria voor stalenonderzoek en metingen
- Milieuvergunningen in Brussel en Wallonië voor asbestverwijderingswerken (vergunning – inspectie)
 - Brussel 4 à 6 weken indien dossier volledig (destructief asbestinventaris)
 - Wallonië 3 tot 6 maanden
- Werkmethodes :
 - eenvoudige handelingen
 - couveusezakken
 - hermetische omtenting
 - Sporadische handelingen en/of Inkapseling (tijdelijke maatregel)

Tekortkomingen in huidige wetgeving

- Volgens KB 16 maart 2006 moet asbestinventaris opgemaakt worden door een "*deskundige*", doch er is nergens omschreven wie "*deskundig*" is. In Frankrijk en Nederland verplicht door gecertificeerd bedrijf.
- "*Gebonden*" asbesttoepassingen (asbestcement) vallen onder eenvoudige handelingen: elk bedrijf mag dit dus doen.
 - 1/ Hoe "gebonden" zijn de toepassingen nog na 30 tot 40 jaar verwerking ?
 - 2/ In Frankrijk en Nederland enkel verwijdering door gecertificeerde asbestsaneringsbedrijven.
- Wetgeving is enkel van toepassing tussen werkgevers en werknemers (dus geen verplichting voor eigenaars van onroerende goederen (verhuurders).
- Huidige wetgeving is meer dan 10 jaar oud en sterk achterhaald.

3. ASBESTVERWIJDERING : 3 technieken

Eenvoudige handeling (demonteren)	Couveuse-zakken	Hermetische zone
Elke onderneming	<u>Erkende onderneming</u>	
Geen breuk of mechanische werktuigen	Enkel in open lucht < 1 meter Leiding rondom vrij	STANDAARD
Omgevingsmetingen door erkend labo per werf	Persoonlijke meting bij verwijderaar + omgevingsmeting door erkend labo	Dagelijks omgevingsmetingen door erkend labo
P3 stofmasker + wegwerpoveral + laarzen + handschoenen	P3 volgelaatsmasker + wegwerpoveral + laarzen + handschoenen	P3 volgelaatsmasker met overdruk of perslucht + wegwerpondergoed + laarzen + handschoenen
Dubbelwandig verpakt + afvoer klasse 1 stort	Dubbelwandig verpakt + afvoer cementering (of verglazing) en daarna klasse 1 stort	

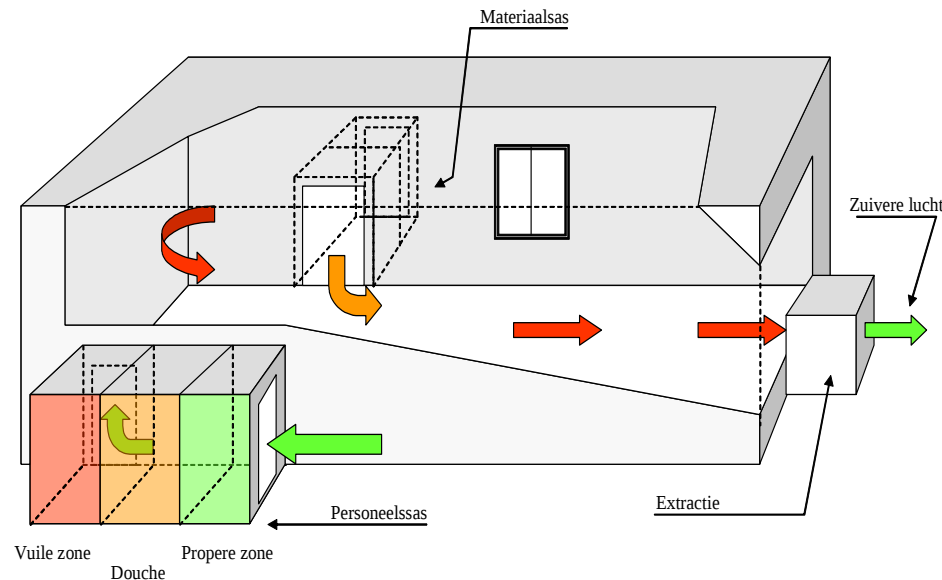
3.1 Hermetische zone : chronologie

Vorbereitung :

- controle asbestinventaris
- opmaken werkplan + TRA
- melding FOD 15 dagen vooraf

Opbouw :

- opkuisen werkzone
- opbouw luchtdichte zone met dubbele plastiekfolie
- plaatsen materiaal- en personeelsas
- installatie extractoren
- rooktest
- permanente onderdrukcontrole (- 40 Pa)

Tijdens de **a**sbestverwijdering :

- dagelijks luchtmetingen door erkend laboratorium
 - * bevochting voor en tijdens de sanering
 - * onmiddellijk en minstens dagelijks verpakken van het asbestafval
- fijnreiniging na asbestverwijdering = grondige opkuis
 - * stofzuiging (HEPA filters)
 - * vochtige doeken
- visuele inspectie door opgeleide werfleider
 = *controle van verwijderde geïnventariseerde **a**sbesthoudende toepassingen : zeer belangrijk moment!*
- fixatie (indien noodzakelijk)
- vrijgavemeting met luchtverstoring (waaieren) in zone
VERPLICHT door erkend en vezeltelling op dubbel aantal velden door erkend laboratorium

3.2 Couveusezakkenmethode

ABSOLUTE VOORWAARDEN :

- Melding van de werken aan FOD WASO 15 dagen vooraf
- Enkel voor leidingisolatie
- Leiding moet koud staan (max.45°C)
- Leiding moet goed rondom om bereikbaar zijn
- Leiding + isolatie mag max. diameter van 60cm hebben
- Isolatie moet in goede staat zijn en mag niet bekleed zijn met harde mantel
- Werken mogen enkel in open lucht uitgevoerd worden
- Werknemers met 32 u basisopleiding
- Elke dag : Persoonlijke meting + omgevingsmeting
- Verplichting om te douchen na het werk!

VERBODEN : binnen enkel hermetische zone !

3.3 Eenvoudige handelingen

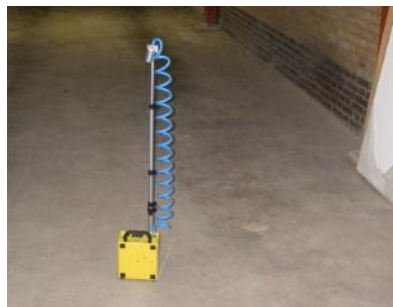

ABSOLUTE VOORWAARDEN :

- Handeling is eenvoudig dus mag géén aanleiding geven tot wijziging van de toestand (géén vrije vezels zichtbaar !!!)
- Melding van de werken aan FOD WASO 15 vooraf
- Jaarlijkse opleiding 8 uur
- Voorafgaandelijk steeds fixeren met speciale vloeistof om vezelconcentratie te verlagen
- Verwijdering zonder mechanische hulpmiddelen (niet kappen, breken, slijpen, schuren, hoge druk reinigen,...)
- Meting door erkend labo bij aanvang van elk werk (techniek) , indien resultaat OK ➔ herhaling elke week
- Verplichting voor werknemers om te douchen na het werk
- Persoonlijke meting + omgevingsmeting

3.4 Sporadische handelingen

ABSOLUTE VOORWAARDEN :

- Risico analyse voorafgaandelijk aan de werken
- Korte, niet continue onderhoudsactiviteiten (vb. vervangen remschoen van een lift)
- Verwijdering van niet-beschadigde materialen zonder deze stuk te maken (vb. opladen en afvoeren bloembak, opladen van glasalplaten,...)
- Inkapselen en omhullen van asbesthoudende materialen
- Bewaking of onderzoek van lucht of nemen van monsters om vast stellen of materiaal asbest bevat.

4 . Controle bij asbestverwijdering : in principe FOD, maar,..... Ook u kan veel zelf controleren.

4.1/ Administratief op de werf :

- Asbestinventaris
- Asbestmelding aan FOD WASO (bevat minimaal : soort werk, uitvoeringsdata, erkend labo, verwerker, contactgegevens van opdrachtgever, asbestruimer en werfleider)
- Werkplan + Taak-risico analyse
- Milieuvergunning BIM of Waals Gewest
- Opleidingscertificaten personeel (1 jaar geldig)
- Resultaat luchtmetingen door erkend labo
- Bij hermetische zone : onderdrukregistratie + controleverslag rooktest

4.2/ Visueel op de werf :

- Geen stofvorming (in zone via kijkglas = verplicht!)
- Dagelijks dubbelwandig verpakken van afval
- Bij hermetische zone : aanwezigheid buitenwacht + opgeleide werfleider
kijkvenster in de zone

4.3/ Einde der werken :

- * Volledig ingevuld bloedstellingsregister van de werknemers (40 jaar bij te houden door de werkgever)
- * Afvalstoffenregister (certificaat verwerking afvalstoffen)
- * Bij hermetische zone :
Rapport van visuele inspectie door de werfleider
Resultaat vrijgavemeting = meting door erkend labo

NIET VERGETEN : UPDATE INVENTARIS !!!

nu : ???

Later : mvanbuel@mourik.be

ASBESTSTUDIEMIDDAG

EEN ASBESTCALAMITEIT

**Kolonel Thierry Van
Goethem**

Brandweerzone
Waasland

Loodsbrand centrum Beveren 22/05/2015

Studiedag Asbest – SGS – 24/04/2018

KOL. VAN GOETHEM THIERRY

Feiten

- Melding HC 112 OVL (vrijdag 22/05/2015 - 23u48)
- Brand, Moretusstraat, oproep(en) via politie, opslagplaats fruitboer, klein doodlopend straatje, houten kisten
- 23u55: eerste brandweervoertuig ter plaatse
- Ontplooiing eerste voertuig bemoeilijkt door vele omstaanders
- Andere omstaanders hielpen spontaan bij doortrekken van brandweerslangen
- Filmpjes maken: vooral Snapchat en WhatsApp-groepen

Situering

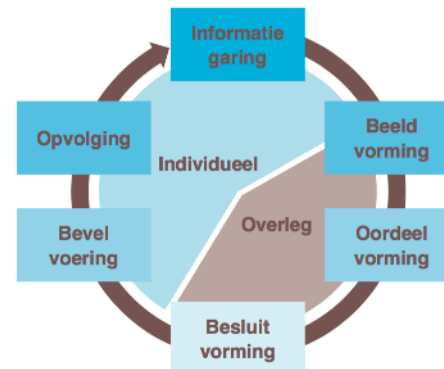

Situering

Hulpverlening

- 1^e prioriteit: **voorkomen overslag** naar appartementsgebouwen
 - 1^e blusploeg slaagt in deze opzet
 - Beschrijving hitte doet vermoeden dat dit geen 2 min langer mocht duren
 - Spontane ontbranding gordijnen en raamdecoratie nipt vermeden
-
- Lokale politie: **snelle preventieve evacuatie** bewoners 2 blokken
 - Onthaalcentrum in nabijgelegen brandweerkazerne
 - **+50 bewoners opgevangen** in ontspanningsruimte
-
- Geen gemeentelijke fase – Wel oproepen kernleden gemeentelijke crisiscel
 - Gemeentelijke crisiskamer – 1ste briefing / coördinatievergadering

Hulpverlening

- Operationeel:
 - Briefing interventieleiders & brandweerofficier crisiscel
 - Inschatting toereikendheid aanwezige middelen
 - Overslag vermeden → focus op nablussen
 - Vermoeden betrokkenheid asbest
 - gesignaleerd door officier brandweer
 - Aard en leeftijd gebouw
 - Waarneming knallen
 - Bepalen voorzorgsmaatregelen alle intervenanten
 - Bevel lokale deco voor verlaten interventieterrein
- Beleid – crisiscel:
 - Instellen reflexperimeter (windrichting – (lage)windsnelheid)
 - Voorbereiding maatregelen noodopvang geëvacueerden
 - Transport?
 - Hotel? Noodwoningen?
 - Medische pathologie sommige geëvacueerden

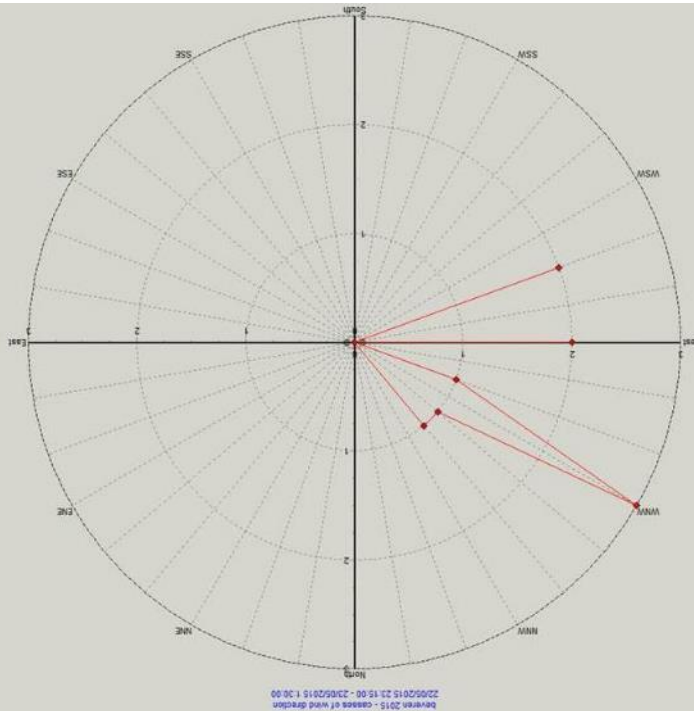
Reflexperimeter

Perimeter – 1ste bijstelling

- Bevestiging asbesthoudende vezelcementplaten na test door milieudienst (eigen labo).
- Her-evaluatie (reflex)perimeter:
 - Windrichting en (lage) windsnelheid
 - Visuele waarneming rookpluim
 - Waarneming depositie op terrein

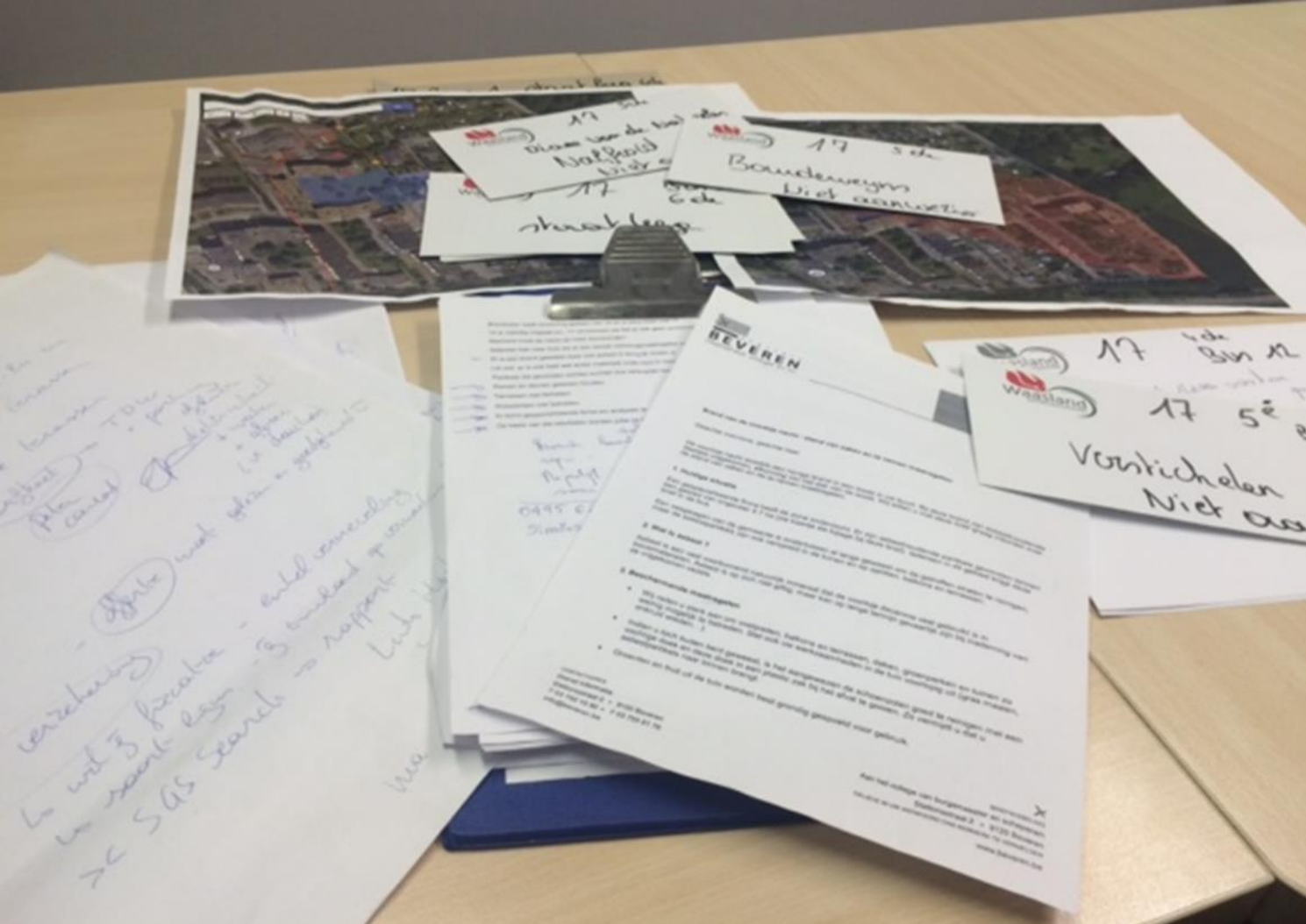
Perimeter 2

Hulpverlening

- Operationeel:
 - Screening appartementen door BRW, POL & milieudienst
 - Afbouw brandbestrijding
 - Eerste deco omliggende straten dmv tankwagens BRW
 - Alle hulpverleners in impactgebied: via decodouche → kledij in gesloten plastic zakken → was → registratie namen → HotWash debriefing
- Beleid – crisiscel:
 - Bewaking perimeter door POL
 - Verdere voorzorgen i.f.v. eerste communicatie
 - Toelichting @ opgevangen bewoners
 - 1ste voorzorgsmaatregelen
 - Gefaseerde terugtocht

Van brand naar “asbestincident”

- Staalname en analyse door erkende firma
- Verdere contacten i.f.v. effectieve sanering
 - Kostprijs?
 - Werkwijze?
 - Erkenning?
 - Toestemming FOD Waso?
- Maar ook:
 - Inlichten bewoners! Asbest roept vragen op – “psychose”
 - Brandweer:
 - Nathouden brandsite
 - Bijstand hoogtewerkers ifv inspectie daken, balkons
 - Nazorg interventiemateriaal

“Asbestincident” - intermezzo communicatie

- Nieuwsbrieven + ingesproken berichten en sms via Domino
- Sociale media, website gemeente,...
- Actieve aanwezigheid in woonwijk
 - Tijdens ronddelen nieuwsbrieven
 - Info en richtlijnen aan medewerkers
- Goed geïnformeerde geëvacueerde = ambassadeur!

“Asbestincident” – Sanering

- Zondag 24/05/2015:
 - Formele aanduiding saneerder
 - Werkvoorbereiding door Romarco
 - 2de volledige afstapping gecontamineerd gebied
 - Inschatting noodzakelijke resources (PBM's)

- Perceptieprobleem?

- 2de communicatieronde @ bewoners (Domino) – plan van aanpak

“Asbestincident” – Sanering

Intermezzo aanduiding saneerder

- Expert verzekering banaliseert de feiten:
 - Wil geen akkoord geven voor fixatie van resten vuurhaard
 - Zou opruimwerken omgeving nutteloos maken
 - Verneveling vergt inzet brandweer en quid bluswater?
 - Dossier omgevingsanalyse, eigen metingen en dreiging met ingebrekestelling en persaandacht haalt hem over de streep
- Vermoeden van brandstichting wordt verhaal pyromaan
 - Vergt aangepaste expertise/onderzoek
 - Gevolgen voor opruimwerk en timing

“Asbestincident” – Sanering

- Maandag 25/05/2015:
 - Start saneringswerken
 - Aanbrengen fixatiemiddel op brandsite
 - Handpicking depositie asbest
 - Ondersteuning BRW (hoogtewerkers) voor reiniging daken en balkons (ma 25/05 → 28/05)

Sanering brandsite: $T_0 + 18$ dagen

Hulpverleningszone Waasland

Maatschappelijke zetel

Nijverheidsstraat 33

9100 Sint-Niklaas

Directeur operaties & sectorverantwoordelijke Beveren

Kol. Thierry Van Goethem

@. Thierry.vangoethem@bw-zonewaasland.be

T. 03 730 24 00

PAUZE

PROGRAMMA NA DE PAUZE

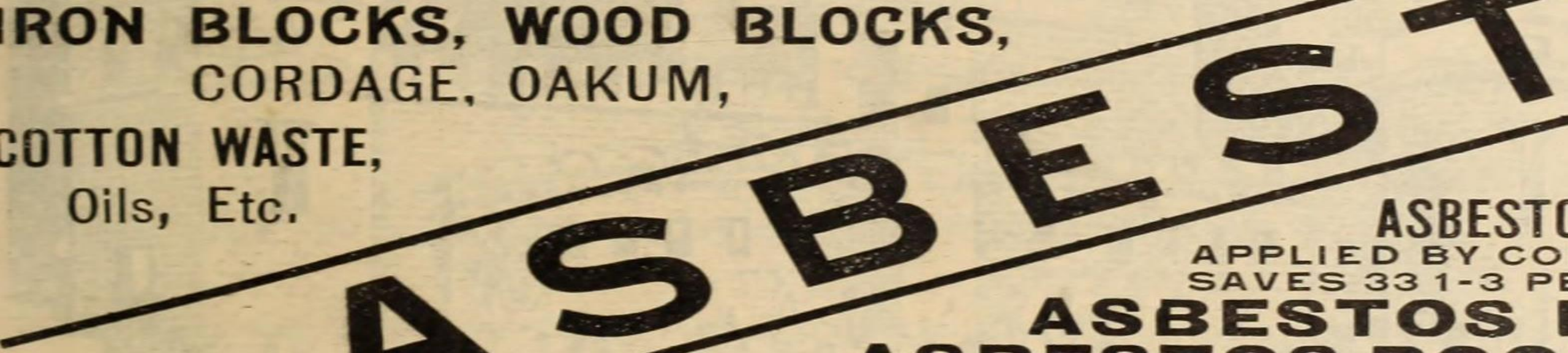
- **Asbest en verzekeren**
Stijn Thonnon - Manager Environmental Liabilities AIG Europe Limited
- **Ervaringen vanuit de opdrachtgever**
Ingrid Caeyers – Preventieadviseur Coördinator Stedelijk Onderwijs Antwerpen
- **Vraaggesprek: ervaringen vanuit de opdrachtgever**
Danny de Pré – Preventieadviseur Port of Antwerp
- **Afsluiting inhoudelijk programma**
- **Rondleiding Havenhuis (17:30 uur)**
- **Walking dinner (18:30 uur)**

ASBEST EN VERZEKEREN

Stijn Thonnon

Manager
Environmental
Liabilities AIG
Europe Limited

Asbest en Verzekeringen

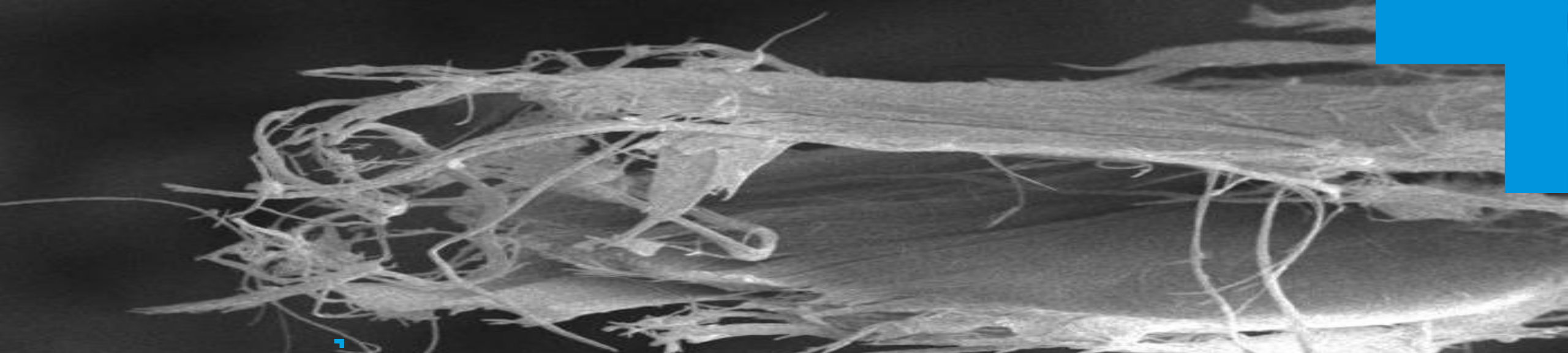
SGS studiemiddag Asbest
Havenhuis – 24 april 2018

Stijn Thonnon
Environmental Liabilities
AIG Europe Ltd.

Agenda

- ▣ Kort historisch overzicht
- ▣ Beschikbare verzekeringspolissen
- ▣ Nieuwe ontwikkelingen

Kort historisch overzicht

- ▣ Het wonderbaarlijke asbest
- ▣ 60's & '70's de jaren van onschuld
- ▣ 1980 – 20... de ontzuivering

Beschikbare Verz. polissen

■ Aansprakelijkheid van aannemers

- Asbestverwijdering / Afbraak
- Abonnementspolis (Claims made) / Project basis (Claims made of Occurrence)
- Opdrachtgever/Bouwheer

■ Beroepsaansprakelijkheid

- Inventarisatie en
- Opstellen saneringsplannen
- Monitoring en asbestveilig/-vrij verklaring

■ Overige polissen

- BA – zeer beperkt & uitsluiting schadelijke gevolgen van asbest
- Brandverzekering – beperkte dekking opruimingskosten

Nieuwe ontwikkelingen

▣ Mogelijke uitbreidingen op de klassieke Milieupolissen

▣ Saneringskosten van bodem, water en grondwater

Dekking wordt steeds meer en meer standaard aangeboden

bv. Meestal gelinkt aan afloop van bluswater

▣ Opruimingskosten na brand, ontploffing en stormschade, inclusief gevolgschade

Op de eigen site – bij derden

Case by case – gebrek aan data momenteel nog een probleem voor verzekeraars.

bv. Roermond...

VRAGEN ?

Stijn Thonnon

Environmental Liability Manager

Benelux

+32 2 739.90.39

Stijn.thonnon@aig.com

AIG is the marketing name for the worldwide property-casualty, life and retirement, and general insurance operations of American International Group, Inc. Products and services are written or provided by subsidiaries or affiliates of American International Group, Inc. Not all products and services are available in every jurisdiction, and insurance coverage is governed by actual policy language. Certain products and services may be provided by independent third parties. Insurance products may be distributed through affiliated or unaffiliated entities. Certain property-casualty coverages may be provided by a surplus lines insurer. Surplus lines insurers do not generally participate in state guaranty funds and insureds are therefore not protected by such funds.

ASBESTSTUDIEMIDDAG

ERVARINGEN VANUIT DE OPDRACHTGEVER

Ingrid Caeyers

Preventieadviseur
Coördinator
Stedelijk Onderwijs
Antwerpen

Asbestinventarisatie en –verwijdering binnen AGSO

Ingrid Caeyers

Preventieadviseur coördinator

IDPB (Arbeidshygiëne – Ergonomie – Voedselveiligheid)

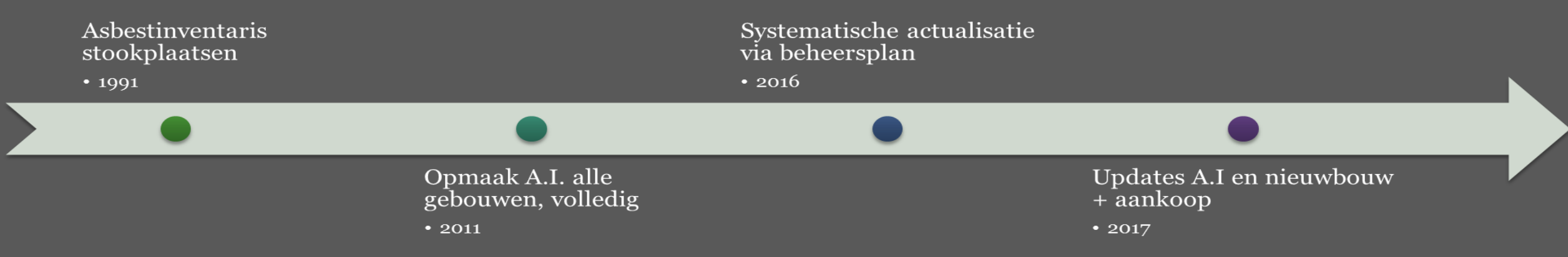
116 scholen
164 locaties / 300 tal gebouwen
6500 medewerkers
55 000 leerlingen/ cursisten

Onze droom?
Iedereen op zijn plek

Historiek AGSO en asbest

Tot 2011

- Asbestinventaris enkel opgemaakt voor stookruimtes

2011 tot 2015

- Systematische opmaak actuele asbestinventaris alle gebouwen AGSO volledig
- Controle en ondertekening voor akkoord door arbeidsgeneesheer en IDPB

Historiek AGSO en asbest

Vanaf 2016

- Systematische actualisatie asbestinventaris:
 - * door LPM/LPA aan hand van asbestbeheersplan
 - * jaarlijkse- (IDPB) of
 - * 2-jaarlijkse (arbeidsgeneesheer) rondgang

Vanaf 2017

- Vooral asbestinventaris nieuwbouw en aankoop

Stand van zaken

- Alle gebouwen in eigendom hebben actuele Asbestinventaris (25 asbestvrij)
- Gehuurde gebouwen hebben asbestinventaris
- 85% van gebouwen heeft nog asbest in bouwlaag, voornamelijk hecht gebonden asbest

‘work in progress’

- Centraal databeheer: SharePoint alle attesten en keuringen ter inzage
- LPA/LPM volgt beheersplan op : ogen in het veld voor preventie
- Automatische reflex inventaris en beheersplan opvragen
- Opleiding LPA/LPM naast opleiding Technische diensten

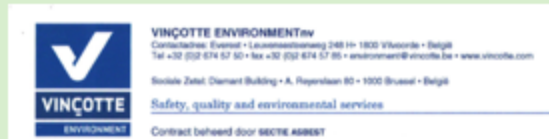
Asbestinventaris

Elke locatie heeft een asbestinventaris

NU SGS

Vinçotte

Fibrecount /
Oesterbaai

FIBRECOUNT
ENVIRONMENTAL CONTROL

Asbestinventaris

SGS

Stedelijk
Onderwijs

 Stedelijk Onderwijs		Beheersprogramma Asbest	
ADRES		Betogingstraat 9 _ 2140 Borgerhout	
LOCATIE		De Horizon schoolgebouw ID (EVA): 458597	
Asbestinventaris		Betogingstraat 9 _ Asbestinventaris _	Plaats / Wat
Uitgevoerd door		Fibrecount	
Datum		14/09/2011	Hoofdgebouw zolder /Expansievat
Ingepulde velden ter voorbeeld			niet hechtgeb

[illegible]

Acties 2015-2017

- 700 # meldingen mogelijke aanwezigheid asbest van 2014 tot heden
- Allemaal onderzocht door eigen expert Patrimoniumonderhoud Danny Van Goethem.
- Indien beschadiging wordt vastgesteld of er een ernstig vermoeden is tot aanwezigheid asbest => externe firma wordt ingeschakeld voor monsternamen:

	Aantal	Bedrag
2015	104	64 920
2016	60	35 600
2017	6	3 524
TOTAAL	170	104 044

Acties 2015-2017

- Indien vaststelling dat asbest is vrijgekomen → dringende herstelling

	Aantal	Bedrag
2015	13	146 568
2016	20	164 323
2017	19	168 141
TOTAAL	52	479 032

- Andere meldingen asbest worden beoordeeld:
- Gedeelte is 'vals alarm' → geen probleem
- Ander gedeelte is actie op middellange termijn nodig → wordt ingepland
- Ook aanvraag update of opmaak asbestinventaris

Grote projecten

- Volledige afbouw asbest in een schoolgebouw met heel veel asbest aanwezig
- Locatie met asbestplaten rond de verwarmingselementen
- Renovatie van stookinstallaties
- Verwijderen van binnen-panelen in liftkokers
- **Planmatige aanpak**

➔ meestal nadat er problemen opdoken

Problemen

- Bij technische aanpassingen door derden en eigen personeel: beschadiging
Bewust of onbewust → automatische reflex nodig
- Wet op de overheidsopdrachten:
 - Zeer strak bestek opmaken: geen speling in de werking
 - Heel open bestek opmaken: werk in regie, kost per uur, kost verwijdering asbest, opmaak rapporten
→ **VERTROUWEN**
- Raamcontract als oplossing?
 - Elke situatie rond asbest is anders
 - Logge procedure

Dank voor uw aandacht.

vragen

Stedelijk
Onderwijs

ASBESTSTUDIEMIDDAG

VRAAGGESPREK: ERVARINGEN VANUIT DE OPDRACHTGEVER

Danny de Pré

Preventieadviseur
Port of Antwerp

WWW.SGS.COM

WHEN YOU NEED TO BE SURE

